
KVALITET OG RELEVANS I PROFESSIONSBACHELOR- UDDANNELSERNE

Indspil til Udvalg for Kvalitet og Relevans i de Videregående Uddannelser
fra Danske Professionshøjskoler, KL, Danske Regioner, FTF og LO

September 2014

Danske Professionshøjskoler
University Colleges Denmark

INDLEDNING

Regeringen har med nedsættelse af Kvalitetsudvalget sat fokus på kvalitet og relevans i de videregående uddannelser. Det er et positivt og nødvendigt initiativ. Med udvalgets første rapport og anbefalinger og med Regeringens vækstplan er der udpeget flere vigtige initiativer, der kan medvirke til at sikre et bedre match mellem udbuddet af videregående uddannelser og behovene på arbejdsmarkedet.

Kvalitetsudvalgets arbejde i næste fase vil have fokus på uddannelser og institutioner. Danske Professionshøjskoler, KL, Danske Regioner, FTF og LO vil med dette fælles indspil til Kvalitetsudvalget gerne bidrage hertil med et særligt fokus på kvalitet og relevans i professionshøjskolernes professions-bacheloruddannelser.

PROFESSIONS BACHELORUDDANNELSERNE

PRAKSISNÆRE OG PROFESSIONS- RETTEDE VIDEREGÅENDE UDDAN- NELSER MED STORT POTENTIALE

En stærk og effektiv, innovativ offentlig sektor, der samarbejder med virksomheder, er afgørende for fortsat udvikling af vækst og velfærd i Danmark. Gode daginstitutioner, velfungerende hospitaler, en stærk ældrepleje, en effektiv offentlig administration, en velfungerende social indsats og ikke mindst en dynamisk og fremtidssikret grundskole medvirker til at sikre vigtige rammevilkår for virksomheder og borgere. En stærk, offentlig sektor er en central del af den danske model.

Professionsbacheloruddannelserne er en central ressource i denne sammenhæng og skal bringes i spil i forhold til de nationale strategier for en stærk og veluddannet befolkning samt for vækst og udvikling.

Professionsuddannelserne leverer også teknologiske, erhvervsøkonomiske og kreative uddannelser, der bidrager til at skabe vækst og velfærd. Professionshøjskolerne har derfor gode muligheder for at udvikle og tilpasse uddannelser, der kobler eksempelvis teknologiske og sundhedsfaglige elementer i forhold til udvikling af velfærdsteknologi.

Professionshøjskolerne har som institutionsejere et hovedansvar for at drive en fortsat kvalitetsudvikling i samarbejde med arbejdsmarkedets parter. Kommuner, regioner og staten har et særligt ansvar for at sikre kvaliteten i de praktikforløb og kliniske forløb, der indgår i uddannelserne.

Danske Professionshøjskoler, KL, Danske Regioner, FTF og LO er enige om, hvad der i særlig grad udgør kvalitet og relevans i professionshøjskolernes professionsbacheloruddannelser, og vil pege på centrale mål i arbejdet for at fastholde og styrke uddannelsernes kvalitet og relevans.

Professionsbacheloruddannelserne er født med et klart erhvervssigte, og de udvikles i tæt samarbejde med det aftagende arbejdsmarked. De studerende opnår faglige og praksisrelevante kompetencer på et højt niveau. Det er deres centrale styrke.

MÅLET ER:

- Professionsbacheloruddannelserne skal fastholde og styrke deres særlige profil som praksisnære og professionsrettede uddannelser. Uddannelserne rummer et stort potentiale som en vekseluddannelsesmodel, hvor uddannelserne er koblet til praksis og har afsæt i arbejdsmarkedets behov.
- De professionsuddannede skal - på et højt fagligt niveau - kunne gå foran og være med til at drive en innovativ udvikling og bidrage til en ny, bedre og mere effektiv opgaveløsning.

UDDANNELSERNES RELEVANS

Høj relevans i professionsbacheloruddannelserne skal sikres gennem fire forhold.

For det første skal uddannelserne føre til beskæftigelse. Der skal således tilstræbes størst mulig match mellem arbejdsmarkedets behov og antallet af studiepladser/uddannede gennem en tæt dialog med arbejdsmarkedets parter om optag.

For det andet skal der være størst mulig match mellem arbejdsmarkedets kompetencebehov og uddannelsernes indhold. Indholdsrelevans fordrer et tæt samarbejde og dialog mellem uddannelsesinstitutioner, aftagere på arbejdsmarkedet og faglige organisationer.

For det tredje skal indholdet i den enkelte uddannelse både matche aktuelle behov for kompetente medarbejdere, men også understøtte den enkeltes muligheder for at imødekomme nye fremtidige krav på arbejdsmarkedet og give den enkelte udviklingsmuligheder.

For det fjerde skal uddannelserne bidrage til, at de studerende får en innovativ tilgang til opgaveløsningen og evne til at indgå i tværfagligt samarbejde, der fremmer offentlig-privat innovation.

MÅLET ER:

- Et udbygget samarbejde mellem uddannelsesudbydere, professionsudøvere og arbejdsgivere både lokalt og centralt. Det kan bl.a. ske gennem landsdækkende aftagerpaneler for uddannelser eller uddannelsesområder, der i samspil med uddannelsesudvalg og bestyrelser kan medvirke til at afdække behov for udvikling af uddannelsesudbuddet. Endvidere kan analyser af kompetencebehov anvendes til at afdække behovet for udbud og kompetencer. Ved udformningen skal det sikres, at der ikke sker en bureaukratisering og komplicering af uddannelsesudvalgenes og bestyrelsernes ansvar og opgaver.
- Målbare indikatorer for uddannelsernes relevans.

UDDANNELSERNES KVALITET

Professionsbacheloruddannelser kombinerer viden, færdigheder og kompetencer, som hver især er afgørende for, at dimitenden kan matche kravene på et arbejdsmarked i bevægelse.

Et højt fagligt niveau stiller krav til uddannelsernes videngrundlag. En viden, som bl.a. uddannelsesinstitutionerne skal udvikle gennem praksisnære og anvendelsesorienterede forsknings- og udviklingsaktiviteter i samarbejde med kommuner, regioner, staten og faglige organisationer og virksomheder.

I arbejdet for at øge de studerendes viden, færdigheder og kompetencer skal der især peges på følgende centrale indsatsområder:

TÆT SAMMENHÆNG MELLEM TEORI OG PRAKTIK/KLINISK UNDERVISNING

Underviserne på professionshøjskolerne skal have et grundigt og aktuelt kendskab til professionens praksis. Undervisningen skal fokusere på de udfordringer, som nyuddannede oplever i praksis, ved at inddrage praksiserfaringer i form af cases mv. Tilsvarende skal vejlederne på praktikstederne hjælpe de studerende til at se sammenhængen mellem den praksiserfaring, de opnår i praktikforløbet, og viden fra den teoretiske del af uddannelsen.

MÅLET ER:

- Stærke uddannelsesforløb, der kan sikre de studerende optimalt fagligt udbytte gennem højt kvalificerede undervisere og praktikvejledere og uddannelser med høj studieintensitet.
- En fortsat indsats for at styrke underviser- og vejlederkompetencer og rammerne for praktikvejledningen.
- Et styrket samspil mellem uddannelsernes teori- og praktikforløb, hvor professionshøjskoler og aftagere samarbejder om, at studerende som led i undervisningen på professionshøjskolen kan arbejde med konkrete virksomhedscases og studier af relevant kommunal, regional og statslig virksomhed og professionspraksis.
- Styrkede praktiske handlekompetencer hos de studerende gennem øget anvendelse af fx laboratorieøvelser og simulationsøvelser mv., fordi det prioriteres at stille faciliteter og ressourcer til rådighed for denne type undervisning.
- Styrkede kompetencer hos de studerende til at arbejde tværfagligt. Mulighederne for at gennemføre tværgående forløb og samarbejde som led i undervisningen og praktikken/den kliniske undervisning skal derfor klarlægges.
- Øget brug af eksterne lektorer/undervisere og kombinationsstillinger.
- Styrkede innovative og velfærdsteknologiske kompetencer hos de studerende, så de kan bidrage til at indføre nye løsninger.

STÆRKE FAGLIGE UNDERVISNINGSMILJØER MED EN KLAR PRAKSISNÆR PROFIL

Undervisernes kompetencer er af afgørende betydning i forhold til at skabe stærke faglige undervisningsmiljøer.

Med det formål at styrke uddannelsernes kvalitet og relevans har professionshøjskolerne i 2013 desuden fået som lovpligtig opgave at varetage praksisnære og anvendelsesorienterede forsknings- og udviklingsaktiviteter i tæt samspil med det aftagende arbejdsmarked, øvrige uddannelses- og videninstitutioner og det omgivende samfund. Formålet er at tilvejebringe ny viden og konkrete løsninger på udfordringer inden for de professioner, som professionshøjskolernes uddannelser er rettet mod.

MÅLET ER:

- Flere undervisere skal deltage i praksisnære og anvendelsesorienterede forsknings- og udviklingsaktiviteter i samarbejde med aftagere og faglige organisationer. Det vil styrke undervisernes viden om praksis, deres innovationskompetencer, og det vil understøtte, at ny viden om praksis integreres i undervisningen. Undervisningsmiljøerne skal være videnmiljøer.
- Den praksisnære og anvendelsesorienterede underviserprofil skal fastholdes og udvikles, også blandt underviserne med ph.d.-baggrund.
- Der skal i fællesskab udvikles kvalitetsparametre for praksisnær og anvendelsesorienteret forskning og udvikling.
- Forsknings- og udviklingsindsatsen med fokus på anvendelsesorientering skal prioriteres under tydelig hensyntagen til arbejdsmarkedets behov for vidensopbygning.
- Videnformidling med fokus på brugerne skal have høj prioritet. Det sker gennem undervisning, kurser og forskellige medier og videnportaler.
- Der skal være fokus på opbygning af bæredygtige faglige miljøer. Både hvad angår udbud af specialer/linjer i uddannelserne og forsknings- og udviklingsaktiviteter, skal der samarbejdes og koordineres mellem professionshøjskolerne indbyrdes.
- Samarbejdsrelationer til universiteter, erhvervskademier og erhvervsskoler skal styrkes, hvor det er relevant. Dette kan fx ske ved at stille krav om samarbejde og koordination i uddannelsesinstitutionernes udviklingskontrakter.
- Samarbejdet med virksomheder skal styrkes for at fremme øget offentligt-privat innovationssamarbejde, hvor uddannelsesinstitutionerne og de studerende indgår.

KL · Weidekampsgade 10 · 2300 København S · 3370 3370 · kl@kl.dk · www.kl.dk

Danske Regioner · Dampfærgevej 22 · 2100 København Ø · 3529 8100 · regioner@regioner.dk · www.regioner.dk

FTF · Niels Hemmingsens Gade 12 · 1010 København K · 3336 8800 · ftf@ftf.dk · www.ftf.dk

LO · Islands Brygge 32D · 2300 København S · 3524 6000 · lo@lo.dk · www.lo.dk

Danske Professionshøjskoler · Ny Vestergade 17, st.tv. · 1471 København K · 3338 2200 · uc-dk@uc-dk.dk · www.uc-dk.dk
